KOMISSION DELEGOITU ASETUS (EU) 2020/2180,

annettu 18 päivänä joulukuuta 2020,

toimenpiteiden vahvistamisesta kestäviä rautatiemarkkinoita varten covid-19:n leviämisen johdosta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2020/1429 säädetyn viiteajanjakson jatkamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon toimenpiteiden vahvistamisesta kestäviä rautatiemarkkinoita varten covid-19:n leviämisen johdosta 7 päivänä lokakuuta 2020 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1429 ([1]) ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Covid-19-pandemia on johtanut rautatieliikenteen jyrkkään laskuun, koska kysyntä on vähentynyt huomattavasti ja jäsenvaltiot ovat toteuttaneet suoria toimenpiteitä pandemian hillitsemiseksi.

(2) Nämä olosuhteet eivät ole rautatieyritysten hallittavissa. Ne kärsivät jatkuvasti huomattavista maksuvalmiusongelmista ja tappioista, ja joissakin tapauksissa niitä uhkaa maksukyvyttömyys.

(3) Covid-19-pandemian kielteisten taloudellisten vaikutusten lieventämiseksi ja rautatieyritysten tukemiseksi asetuksessa (EU) 2020/1429 säädetään, että jäsenvaltiot voivat antaa rataverkon haltijoille luvan infrastruktuurin käyttöoikeuksista perittävien maksujen alentamiseen, niistä luopumiseen tai niiden suorittamisen lykkäämiseen. Tämä mahdollisuus oli myönnetty 1 päivästä maaliskuuta 2020 31 päivään joulukuuta 2020, jäljempänä 'viiteajanjakso'.

(4) Pandemian aikana asetetut liikkuvuusrajoitukset vaikuttivat merkittävästi rautateiden matkustajaliikennepalvelujen käyttöön. Pandemian seurauksena myös monet teollisuudenalat ovat vähentäneet tuotantoaan tai jopa lopettaneet sen, mikä on vähentänyt rautateiden tavaraliikenteessä kuljetettavien tavaroiden määrää. EU-27:n rataverkon haltijoiden toimittamien tietojen perusteella pandemia koettelee voimakkaammin matkustajaliikenteen segmenttiä ja erityisesti kaupallisen matkustajaliikenteen segmenttiä, jossa tarjonta on vähentynyt merkittävästi kaikissa jäsenvaltioissa. Vuoden 2020 maaliskuun ja syyskuun välisenä aikana junakilometreinä ilmaistu matkustajaliikenne väheni 16,9 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja tavaraliikenne 11,1 prosenttia. Vuoden 2020 maaliskuun ja syyskuun välisenä aikana junakilometreinä ilmaistu julkisen palvelun velvoitteen alainen matkustajaliikenne väheni 12,2 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna ja kaupallinen matkustajaliikenne 37,3 prosenttia. Matkustajakilometreinä ilmaistu matkustajaliikenne väheni 71,2 prosenttia vuoden 2020 toisella neljänneksellä vuoden 2019 samaan ajanjaksoon verrattuna, ja tonnikilometreinä ilmaistu tavaraliikenne väheni 15,9 prosenttia. Tällä suuntauksella voi olla valtava vaikutus kilpailuun rautateiden henkilöliikennemarkkinoilla, aidosti yhtenäisen eurooppalaisen rautatiealueen toteuttamiseen ja viime kädessä siirtymiseen kohti kestävämpää liikennealaa, jolla yhä useammat ihmiset ja tavarat liikkuvat rautateitse.

(5) Maailman terveysjärjestön tiedot osoittavat, että päivittäin kirjattujen tautitapausten määrä Euroopassa on jälleen kasvussa, sillä lokakuussa 2020 kirjattiin huomattavan monena päivänä yli 300 000 uutta tapausta.

(6) Euroopan tautienehkäisy- ja -valvontakeskus (ECDC) arvioi marraskuussa 2020, että "*Euroopan unionin/Euroopan talousalueen (EU/ETA) ja Yhdistyneen kuningaskunnan (UK) alueella covid-19-infektioiden määrä on lisääntynyt edelleen huomattavasti ja että nykyinen tilanne on merkittävä uhka kansanterveydelle*" ja että "*nykyinen epidemiologinen tilanne useimmissa maissa aiheuttaa vakavaa huolta, koska tartuntariski kasvaa, mikä edellyttää välittömiä ja kohdennettuja kansanterveystoimia*".

([1]) EUVL L 333, 12.10.2020, s. 1.

(7) Tämän kehityksen seurauksena jäsenvaltiot ovat yhä tiukemmin rajoittaneet liikkuvuutta lokakuusta alkaen. Sen vuoksi ei ole odotettavissa, että rautatieliikenne elpyisi nopeasti lyhyellä aikavälillä.

(8) Näyttää siis siltä, että rautatieliikenteen väheneminen verrattuna edellisten vuosien vastaavan ajanjakson tasoon, josta vuotta 2019 käytetään viitearvona asetuksen (EU) 2020/1429 5 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti, jatkuu edelleen ja että tämä tilanne johtuu covid-19-pandemian vaikutuksista.

(9) Ennusteiden mukaan talous elpyy hyvin hitaasti seuraavien kahden vuoden aikana, kun kuluttajien luottamusta ja talouden ilmapiiriä kuvaavat indikaattorit ovat kääntyneet negatiivisiksi. Lisäksi aiemmilta ajanjaksoilta saatavilla olevat tiedot osoittavat, että kansanterveystilanteen paraneminen aiheuttaa näkyviä myönteisiä vaikutuksia rautatieliikenteeseen vasta huomattavalla viiveellä, jos oletetaan, että tilanne paranee vuoden 2021 alkupuoliskolla esimerkiksi rokotteen saatavuuden vuoksi. Tällaiset myönteiset vaikutukset ilmenevät todennäköisesti aikaisintaan vuoden 2021 jälkipuoliskolla.

(10) Näyttää siis siltä, että rautatieliikenteen väheneminen edellisten vuosien vastaavan ajanjakson tasoon verrattuna tulee todennäköisesti jatkumaan kyseiseen ajankohtaan saakka ja että tämä tilanne johtuu covid-19-pandemian vaikutuksista.

(11) Sen vuoksi on tarpeen jatkaa asetuksen 1 artiklassa vahvistettua viiteajanjaksoa kesäkuun 2021 loppuun.

(12) Tämän delegoidun asetuksen on määrä tulla voimaan asetuksen (EU) 2020/1429 1 artiklassa nykyisin säädetyn viiteajanjakson päätyttyä. Oikeudellisen epävarmuuden välttämiseksi tämä asetus olisi hyväksyttävä edellä mainitun asetuksen 7 artiklan mukaista kiireellistä menettelyä noudattaen ja sen olisi tultava kiireellisesti voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Korvataan asetuksen (EU) 2020/1429 1 artikla seuraavasti:

”*1 artikla*

Tässä asetuksessa vahvistetaan väliaikaiset säännöt, jotka koskevat direktiivin 2012/34/EU IV luvussa säädettyjen rautateiden infrastruktuurin käyttömaksujen perimistä. Sitä sovelletaan mainitun direktiivin soveltamisalaan kuuluvaan rautateiden infrastruktuurin käyttöön kotimaisessa ja kansainvälisessä rautatieliikenteessä 1 päivän maaliskuuta 2020 ja 30 päivän kesäkuuta 2021 välisenä aikana, jäljempänä ’viiteajanjakso’.”

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 18 päivänä joulukuuta 2020.

Komission puolesta
Ursula VON DER LEYEN
Puheenjohtaja